

BALANCE

DANMARK

Notat

Februar 2021

Effekt af Balance Danmarks uddannelsesmålsætning

I dette notat redegør vi for effekten af Balance Danmarks overordnede målsætning om, at mindst 50 pct. af uddannelsespladserne på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne samt mindst 10 pct. af universitetsuddannelsespladserne skal ligge uden for hovedstadsområdet¹, Aarhus, Odense og Aalborg.

Vi tager i notatet udgangspunkt i tal fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT) 2020. Opgørelsen bygger således på de beregninger, Balance Danmark præsenterer i analysen *Optag 2020: Antal uddannelsespladser på de videregående uddannelser*².

Det overordnede resultatet i dette notat viser, at hvis Balance Danmarks uddannelsesmålsætning bliver fuldt implementeret, vil 31 pct. af uddannelsespladserne ligge uden for de fire store byområder. I 2020 er tallet kun 19 pct. Samlet vil det betyde, at knap 8.000 uddannelsespladser bliver flyttet fra de fire store byområder til resten af Danmark.

Der er naturligvis flere usikkerhedsmomenter forbundet med resultatet, da den beregnede effekt alene er knyttet til optaget i 2020. Beregningerne tager altså ikke forbehold for fx ændringer i uddannelsesdimensioneringen, et fald eller en stigning i ungdomsårgangene etc. Resultatet giver således et indtryk af, hvordan fordelingen af uddannelsespladser vil se ud, hvis Balance Danmarks målsætning bliver ført ud i livet.

Kontakt:

Martin Ø. Carstensen

Chef for Politik og Kommunikation

Tlf.: 23 71 00 43

Mail: mac@balance-danmark.dk

¹ 'Hovedstadsområdet' er betegnelsen for de 34 hovedstadskommuner, dvs. alle kommuner i Region Hovedstaden (minus Bornholm) + Roskilde, Lejre, Greve, Solrød, Køge og Stevns kommuner.

² <http://balance-danmark.dk/wp-content/uploads/2020/11/Optag-2020.-Uddannelsespladser-paa-de-videregaende-uddannelser.pdf>

Balance Danmarks uddannelsesforslag

Balance Danmark anbefaler, at Folketingets partier målrettet arbejder på at placere flere videregående uddannelser uden for de fire store byområder. Balance Danmark arbejder efter en overordnet målsætning om, at mindst 50 pct. af uddannelsespladserne på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne samt mindst 10 pct. af universitetsuddannelsespladserne skal ligge uden for de fire store byområder.

Tager vi udgangspunkt i fordelingen af uddannelsespladser på de enkelte uddannelsesinstitutioner med optag i 2020, ligger 96 pct. af uddannelsespladserne på universiteterne, 73 pct. af uddannelsespladserne på erhvervsakademierne og 63 pct. af uddannelsespladserne på professionshøjskolerne i hovedstadsområdet, Aarhus, Odense og Aalborg. Samlet er 81 pct. af uddannelsespladserne med optag i 2020 placeret i de fire store byområder³, se tabel 1 herunder.

Tabel 1. Optag 2020: Fordelingen af uddannelsespladser		
Universiteter	Optag 2020	Andel i pct.
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	32.028	96
Resten af Danmark	1.475	4
I alt	33.503	
Erhvervsakademier	Optag 2020	Andel i pct.
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	9.268	73
Resten af Danmark	3.363	27
I alt	12.631	
Professionshøjskoler	Optag 2020	Andel i pct.
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	13.584	63
Resten af Danmark	7.935	37
I alt	21.519	
Øvrige uddannelser	Optag 2020	Andel i pct.
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	1.270	68
Resten af Danmark	603	32
I alt	1.873	
Samlet optag	Optag 2020	Andel i pct.
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	56.150	81
Resten af Danmark	13.376	19
Samlet optag i alt	69.526	

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2020, Uddannelses- og Forskningsministeriet.

³ <http://balance-danmark.dk/wp-content/uploads/2020/11/Optag-2020.-Uddannelsespladser-paa-de-videregaende-uddannelser.pdf>

I tabel 2 herunder fremgår det, hvordan fordelingen af uddannelsespladser mellem de fire store byområder og resten af Danmark ser ud, hvis Balance Danmarks overordnede målsætning om at mindst 50 pct. af uddannelsespladserne på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne samt mindst 10 pct. af universitetsuddannelsespladserne skal ligge uden for de fire store byområder.⁴

Tabel 2. Balance Danmarks målsætning: Fordelingen af uddannelsespladser		
Universiteter	Optag BD-forslag	Andel i pct.
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	30.153	90
Resten af Danmark	3.350	10
I alt	33.503	
Erhvervsakademier	Optag BD-forslag	Andel i pct.
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	6.316	50
Resten af Danmark	6.316	50
I alt	12.631	
Professionshøjskoler	Optag BD-forslag	Andel i pct.
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	10.760	50
Resten af Danmark	10.760	50
I alt	21.519	
Øvrige uddannelser	Optag BD-forslag	Andel i pct.
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	937	50
Resten af Danmark	937	50
I alt	1.873	
Samlet optag	Optag BD-forslag	Andel i pct.
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	48.164	69
Resten af Danmark	21.362	31
Samlet optag i alt	69.526	

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af Balance Danmarks målsætning og tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2020, Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Som det fremgår af tabel 2, er effekten af Balance Danmarks målsætning, at den samlede andel af uddannelsespladser i de fire store byområder vil falde fra 81 pct. til 69 pct. Tilsvarende stiger andelen af uddannelsespladser i resten af Danmark altså fra 19 pct. til 31 pct.

⁴ 'Øvrige uddannelser' er i forslaget fordelt 50/50.

I tabel 3 herunder kan du se den samlede effekt af forslaget målt i antal uddannelsespladser. Det er altså antallet af optagede i tabel 2 fratrukket antallet af optagede i tabel 1, som giver nedenstående resultat.

Tabel 3. Effekt: Optag 2020 sammenlignet med Balance Danmarks forslag	
Universiteter	Forskel i antal uddannelsespladser
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	-1.875
Resten af Danmark	1.875
Erhvervsakademier	Forskel i antal uddannelsespladser
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	-2.953
Resten af Danmark	2.953
Professionshøjskoler	Forskel i antal uddannelsespladser
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	-2.825
Resten af Danmark	2.825
Øvrige uddannelser	Forskel i antal uddannelsespladser
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	-334
Resten af Danmark	334
Alle uddannelser	Forskel i antal uddannelsespladser
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	-7.986
Resten af Danmark	7.986

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af Balance Danmarks målsætning og tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2020, Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Som det fremgår af tabel 3, vil resten af Danmark få 7.986 flere uddannelsespladser målt i forhold til optaget i 2020, hvis Balance Danmarks målsætning implementeres fuldt ud. På samme måde vil hovedstadsområdet, Aarhus, Odense og Aalborg miste 7.986 uddannelsespladser.

Analysér og anbefalinger

Balance Danmark anbefaler, at Folketingets partier målrettet arbejder på at placere flere videregående uddannelser uden for de fire store byområder. Men den målsætning, som bliver præsenteret i dette notat, kan naturligvis ikke stå alene.

På Balance Danmarks hjemmeside kan du læse om organisationens konkrete anbefalinger til flere decentrale uddannelser. Du kan også læse mere om betydningen af regionale og lokale uddannelser i Balance Danmarks uddannelsesanalyser. Du finder dem på www.balance-danmark.dk/analyser.